

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету
Людмила СТАНІСЛАВОВА

30 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Усна народна творчість»

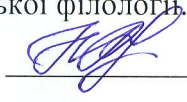
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 014 Середня освіта
Предметна спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Додаткова предметна спеціальність 014.021 Середня освіта. (Англійська мова і зарубіжна література)
Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма Середня освіта. (Українська мова і література. Англійська мова)
Обсяг дисципліни 4 кредити ЄКТС
Шифр дисципліни ОПП.04
Мова навчання українська
Статус дисципліни: обов'язкова (цикл професійної підготовки)
Факультет гуманітарно-педагогічний
Кафедра слов'янської філології

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	1	4	51	34		17		69				+
З	1	1	4	12			12		108				+

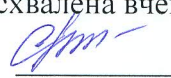
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів Середня освіта. (Українська мова і література. Англійська мова) та професійного стандарту вчителя

Робочу програму склала ст. викл. Людмила ТЕРЕЩЕНКО

Схвалена на засіданні кафедри слов'янської філології. Протокол від 29 серпня 2024 р. № 1

Зав. кафедри слов'янської філології Неля ПОДЛЕВСЬКА

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради ГПФ Людмила СТАНІСЛАВОВА

1. Пояснювальна записка

Усна народна творчість — художня колективна літературна і музична творча діяльність народу, яка засобами мови зберегла знання про життя і природу, давні культури і вірування, а також світ думок, уявлень, почуттів і переживань, народнопоетичної фантазії.

Навчальна дисципліна «Усна народна творчість» передбачена структурно-логічною схемою підготовки фахівців ступеня бакалавра за освітньою програмою «Середня освіта. (Українська мова і література. Англійська мова)», є одним зі складників циклу обов'язкових дисциплін професійної підготовки, займає вагоме місце в підготовці фахівців першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), додаткова предметна спеціальність 014.021 Середня освіта. (Англійська мова і зарубіжна література), адже є пропедевтичним циклом для вивчення курсу історії української літератури загалом.

Народна словесність тісно пов'язана з етнографією, культурологією, мистецтвознавством, мовознавством (діалектологією, історією мови, топонімікою зокрема), етикою, педагогікою, соціологією. Дисципліна «Усна народна творчість» розглядає історію виникнення і розвиток фольклору в широкому й вузькому розумінні, простежує історію виникнення жанрів народної словесності у взаємозв'язку з первісними уявленнями людини про світ і пізніше — з соціокультурним середовищем.

Усна народна творчість надає цінний матеріал-першоджерело для вивчення художньої літератури, що дає змогу простежити розвиток літературних жанрів, виявити історичні зв'язки фольклорних жанрів не тільки з літературним процесом, а й з етнопедагогікою, культурологією, мистецтвознавством, мовознавством.

Пререквізити: вступ до літературознавства.

Кореквізити: Історія української літератури. Фольклорна практика. Основи літературної творчості. Методика навчання української літератури. Педагогічна практика.

Відповідно до ОПП із зазначеної спеціальності дисципліна має забезпечити:

компетентності:

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства

ЗК16. Здатність цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність.

ФК6. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК9. Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів. ФК10. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Знати та дотримуватися вимог Державного стандарту базової середньої освіти у професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності.

ПРН2. Вільно спілкуватися державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять за спеціальністю; аргументовано висловлювати власні думки державною мовою.

ПРН7. Демонструвати академічні знання з освітньої галузі/навчального предмету (інтегрованого курсу) і володіти методиками і технологіями моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів

ПРН14. Володіти методиками формування та розвитку ціннісних ставлень в учнів

ПРН39. Застосовувати різні види аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із

фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

Мета дисципліни — ознайомити здобувачів вищої освіти з традиційною народною творчістю українського народу, з первісними уявленнями і віруваннями, які лягли в основу жанрового різноманіття фольклору, проникнути у їх суть і специфіку на різних етапах становлення народної словесності, ознайомити студентів із феноменом усної народної творчості, специфікою фольклору, навчити студентів розрізняти жанри народної творчості, простежити взаємодію фольклору і літератури, дослідити сучасні проблеми збереження культурних традицій українського народу, засвоїти основні терміни фольклористики як науки, виробити навички дослідницької діяльності, спостереження, аналізу й узагальнення.

Предмет дисципліни. Курс «Усна народна творчість» охоплює такі основні проблеми: предмет, завдання, значення дисципліни; історія становлення й розвитку фольклористики як науки, фактори, які вплинули на становлення й розвиток як фольклору в цілому, так і окремо жанрів: календарної обрядовості, пісенної творчості, епічних жанрів, малих фольклорних жанрів; становлення фольклору на ґрунті первісних вірувань, магії й міфології предків; зв'язок усної словесності з іншими науками.

Завдання дисципліни: висвітлити загальнотеоретичні проблеми вітчизняної та світової фольклористики. оволодіти необхідними знаннями про найдавніші види і жанри народної творчості, простежити поетапне становлення духовного середовища українського народу у його зв'язку з історичними явищами і подіями; які стали основою для подальшого розвитку світогляду, культури, моралі, етики, літератури; сформувати уявлення про жанрову систему фольклору, про історію і поетику кожного жанру; навчити студентів самостійно аналізувати твори фольклору з погляду їхнього жанрового і тематичного спрямування, записувати при нагоді твори чи обряди свого краю та репрезентувати й класифікувати їх.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *вміло використовувати* понятійний апарат, зокрема послуговуватися відповідною літературознавчою фольклористичною термінологією; *уміти аналізувати* різноманітні фольклорні твори, *визначати* жанрові особливості твору, *характеризувати* зразки народної словесності з погляду їхнього функціонування, територіального поширення, *класифікувати* зразки творів відповідно до їхніх особливостей, *диференціювати* жанри народної творчості, *записувати* фольклорні твори від респондентів.

2. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	ПЗ	СРС	лекції	ПЗ	СРС
Тема 1. Фольклор та фольклористика. Періодизація українського фольклору. Основні школи та напрями фольклористики. Основні фольклористичні теорії.	2	1	6			10
Тема 2. Магія та міфологія праслов'ян.	4	1	6		2	8
Тема 3. Календарно-обрядова творчість.	4	2	6	2		8
Тема 4. Родинно-обрядова творчість.	2	1	6			10
Тема 5. Український народний епос. Героїчний епос: билини.	2	1	6			10
Тема 6. Героїчний епос: думи, історичні пісні.	4	2	6	2	2	8
Тема 7. Українські народні балади та ліричні пісні.	4	2	6			8
Тема 8. Український народний епос. Казкова проза	4	2	6	2	2	8
Тема 9. Неказковий епос. Історична проза: легенди, перекази, оповідання, бувальщини.	2	2	6			10
Тема 10. Народна пареміографія: прислів'я, приказки, загадки. Інші малі жанри фольклору.	4	2	6			10
Тема 11. Дитячий фольклор: коліскові, забавлянки, пареміографія, заклички, потішки	4	2	6			10
Разом за семестр	36	18	66	6	6	108

. 3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Зміст лекційного курсу

Номер тижня	Перелік тем лекцій, їхні анотації	Год.
1.	<u>Фольклор та фольклористика</u> . Фольклористика як наука. Періодизація українського фольклору. Фактори впливу на розвиток фольклору. Основні школи та напрями фольклористики. Основні фольклористичні теорії. Література: Основна 2, 5, 6, 7 Додаткова 7, 10, 29,	2
2.	<u>Магія та міфологія праслов'ян</u> . Тематичні цикли давніх праслов'янських міфів. Народні повір'я та забобони, їх зв'язок з давньою міфологією. Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 11,20, 24, 29	2
3	<u>Магія та міфологія праслов'ян</u> Вплив магії та міфології на становлення та подальший розвиток системи жанрів української усної словесності. Зв'язок жанрів магії та міфології з художньою літературою. Види магічних формул Проблеми дослідження жанрів магії та міфології. Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 10, 11,20,29	2
4.	<u>Календарно-обрядова творчість</u> . Народна обрядовість як поєднання ліричного та драматичного начал. Загальна характеристика народної обрядової лірики. Поділ на цикли. Аналіз жанрів зимового циклу календарної обрядовості. Аналіз жанрів весняного циклу календарної обрядовості. Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 17, 20, 35.	2
5.	<u>Календарно-обрядова творчість</u> Жанри літнього циклу календарно-обрядової творчості. Жанри осіннього циклу календарної творчості: Драматизовані календарно-обрядові дійства літнього й осіннього циклів обрядовості. Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 17, 20, 35	2
6.	<u>Родинно-обрядова творчість</u> . Весільна обрядовість. Зв'язок весільної обрядовості з іншими жанрами фольклору. Народна обрядовість, пов'язана з народженням дитини. Похоронна обрядовість. Обряди, пов'язані з будівництвом дому та новосіллям. Зв'язок жанрів родинно-обрядової творчості з художньою літературою та їх	2

	дослідження. Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 9, 6, 17, 35	
7.	<u>Український народний героїчний епос</u> . Історична основа походження та розвитку українського народного героїчного епосу. Класифікація жанрів героїчного епосу. Билинний епос. Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 1, 4, 12, 15	2
8	<u>Український народний героїчний епос</u> . Українські народні думи як унікальне явище народної творчості. Класифікація українських народних дум.. Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 12, 15, 20, 22	2
9.	<u>Український народний героїчний епос</u> . Жанрові особливості історичних пісень, їх класифікація. Аналіз основних груп історичних пісень. Пісні-хроніки. Зв'язок жанрів героїчного епосу з художньою літературою Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 12, 15, 20, 22	2
10.	<u>Українські народні балади та ліричні пісні</u> . Тематичний аналіз основних баладних сюжетів. Особливості баладних творів. Поетика жанру. Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 1, 2, 7, 17, 28	2
11.	<u>Українські народні балади та ліричні пісні</u> . Жанрові ознаки ліричних пісень, їх класифікація. Поетика народних пісень, їх основні мотиви та образи Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 1, 2, 7, 17, 28	2
12.	<u>Український народний епос. Казкова проза</u> . Загальний аналіз української народної прози. Поділ на казковий та неказковий епос. Казковий епос. Виникнення українського народного казкового епосу і жанрові особливості. Класифікація народного казкового епосу. Найдавніші казки . Кумулятивна казка. Література: Основна 2, 4, 5, 6, 7, 8 Додаткова 7, 16, 19, 27	2
13.	<u>Український народний епос. Казкова проза</u> . Жанрово-тематичні групи казок. Поетика жанру. Зв'язок українського народного казкового епосу з іншими жанрами усної словесності. Історія збирання та дослідження народних казок. Байка народна та літературна.. Література: Основна 2, 4, 5, 6, 7, 8 Додаткова 7, 16, 19, 27	2
14.	<u>Неказковий епос. Історична проза: легенди, перекази, оповідання, бувальщини</u> . Поетика жанрів неказкової прози.. Класифікація і тематичні групи легенд. Перекази та їх періодизація. Класифікація народних оповідань. Народна проза в художній літературі. Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 7, 16, 19, 22,	2
15.	Народна пареміографія: прислів'я, приказки, загадки. Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 7, 11, 21, 25	2
16	Народна пареміографія. Жанри анекдоту та небилиці. Своєрідність жанру народної притчі Інші малі жанри фольклору Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 7, 11, 21, 25, 30	2
17	<u>Дитячий фольклор</u> .. Класифікація жанрів. Аналіз жанрів, які перейшли у дитячий фольклор із загальної народної творчості (заклички, примовки, ігри та ін.). Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 7, 9, 13, 14, 17	2
18	<u>Дитячий фольклор</u> .. Аналіз жанрів, що виникли у дитячому середовищі. Дитяча пареміографія. Особливості втілення в дитячій народній творчості дитячої психології та світосприймання. Теорія і практика фольклористичних досліджень Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 7, 9, 13, 14, 17	2
	Разом за семестр	36

3.2. Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми навчання

Номер теми	Перелік тем лекцій, їхні анотації	Год.
1.	<u>Календарно-обрядова творчість</u> . Народна обрядовість як поєднання ліричного та драматичного начал. Загальна характеристика народної обрядової лірики. Поділ на цикли. Аналіз жанрів зимового циклу календарної обрядовості. Аналіз жанрів весняного циклу календарної обрядовості. Жанри літнього циклу календарно-	2

	обрядової творчості. Жанри осіннього циклу календарної творчості: Драматизовані календарно-обрядові дієства літнього й осіннього циклів обрядовості. Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 17, 20, 35	
2	<u>Український народний героїчний епос</u> . Українські народні думи як унікальне явище народної творчості. Класифікація українських народних дум Жанрові особливості історичних пісень, їх класифікація. Аналіз основних груп історичних пісень. Пісні-хроніки. Зв'язок жанрів героїчного епосу з художньою літературою. Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 12, 15, 20, 22	2
3	<u>Український народний епос. Казкова проза</u> . Загальний аналіз української народної прози. Поділ на казковий та неказковий епос. Казковий епос. Виникнення українського народного казкового епосу і жанрові особливості. Класифікація народного казкового епосу. Найдавніші казки . Кумулятивна казка. Жанрово-тематичні групи казок. Поетика жанру. Зв'язок українського народного казкового епосу з іншими жанрами усної словесності. Історія збирання та дослідження народних казок. Байка народна та літературна.. Література: Основна 2, 4, 5, 6, 7, 8 Додаткова 7, 9, 13, 14, 17	2
	Разом за семестр	6

3. 3. Зміст практичних занять

Перелік практичних заЗнять для студентів денної, заочної форми навчання

№ п/п	Теми практичних занять	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Фольклор та фольклористика. Магія та міфологія праслов'ян Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 7, 11, 24, 20	2	2
2	Календарно-обрядова творчість. Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 17, 20, 35.	2	
3	Український народний героїчний епос. Билинний епос. Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 1, 4, 12, 15	2	
4	Героїчний епос: думи. історичні пісні. Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 12, 15, 20, 22	2	2
5	Українські народні балади та ліричні пісні. Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 1, 2, 7, 17, 28	2	
6	Український народний епос. Казкова проза Література: Основна 2, 4, 5, 6, 7, 8 Додаткова 7, 16, 19, 27	2	2
7	Неказковий епос. Історична проза: легенди, перекази, оповідання, бувальщини. Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 7, 16, 19, 27	2	
8	Народна пареміографія: прислів'я, приказки, загадки. Інші малі жанри фольклору Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 7, 11, 21, 25, 30	2	
9	Дитячий фольклор: колискові, забавлянки, пареміографія, заклички, потішки Література: Основна 2, 5, 6, 7, 8 Додаткова 7, 9, 13, 14, 17	2	
	Разом за семестр	18	6

4. Зміст самостійної (зокрема й індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів *денної* форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять та контрольних робіт, тестування з вивченого матеріалу, у виконанні індивідуальних завдань у вигляді презентацій / відеопроєктів / повідомлень тощо. Студенти *заочної* форми навчання виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання і варіанти встановлюються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний студент отримує на кафедрі у

період настановної сесії. Методичні рекомендації до виконання контрольних робіт розміщені також на відповідній сторінці дисципліни у MOODLE.

4.1. Зміст самостійної роботи студентів *денної* форми навчання

Номер тижня	Зміст самостійної роботи	год
1.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 1, Підготовка до практичного заняття (повідомлення про видатні постаті у фольклористиці).	3
2.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 1. Підготовка до практичного заняття. Виконання ТК 1	3
3.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 2. Підготовка до практичного заняття	4
4.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 2. Підготовка до практичного заняття. Виконання	3
5.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 3. Підготовка до практичного заняття.	3
6.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 3. Підготовка до практичного заняття. Виконання ТК 2.	4
7.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 4. Підготовка до практичного заняття.	4
8.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 5. Підготовка до практичного заняття. Виконання ТК 3. Підготовка до усного опитування 1.	3
9.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 5. Підготовка до практичного заняття. ІДЗ-проект	4
10	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 6. Підготовка до практичного заняття. ІДЗ-проект. Виконання	4
11	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 6. Підготовка до практичного заняття.	4
12	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 7. Підготовка до практичного заняття. Виконання ТК 4	4
13	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 7. Підготовка до практичного заняття.	4
14	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 8. Підготовка до практичного заняття. Виконання ТК 5. Підготовка до усного опитування 2.	4
15	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 8. Підготовка до практичного заняття.	4
16	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 9. Підготовка до практичного заняття. Виконання ТК 6. Підготовка до усного опитування 3	4
17	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 10. Підготовка до практичного заняття.	4
18	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 11. Підготовка до контрольної роботи. Виконання ТК підсумкового	6
	Разом	69

5. Орієнтовна тематика індивідуального завдання для самостійної роботи студентів

Підготуйте відеопроєкт, реферат або презентацію на одну з тем:

ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

1. Дохристиянські вірування українців і поетичний світ.
3. Ритуально-магічна поетика заможлянь.
4. Ворожіння як система словесно-обрядових дій.
5. Вплив християнства на розвиток української народної словесності.
7. Вертеп і вертепна драма в українській культурі.
8. Легенди і перекази мого краю.
9. Зимовий фольклор рідного краю.
10. Жанри весняного циклу в моєму регіоні.
11. Жанри літнього циклу в моєму регіоні.
12. Жанри осіннього циклу в моєму регіоні.
14. Весільні пісні жителів мого села (міста).
15. Культ вогню і води в українських весільних піснях.

17. Символіка весільного рушника.
21. Національна героїка в історичній пісні та думі.
22. Образ козака у народних думах.
25. Психологізм образів у баладах.
27. Художні особливості емігрантських пісень.
28. Специфіка українських фантастичних казок.
29. Морально-етична проблематика казок (на матеріалі певного регіону).
30. Відображення ментальності в українських анекдотах.
33. Художня природа народних паремій.
45. Обряди сучасного міста (села).
46. Фольклор і туристичний бізнес.
48. Сучасний дитячий фольклор.
49. Студентський фольклор. Обрядові традиції у студентському житті.
50. Інтернет-фольклор: міфологія медійного простору (вірусна атака, інтернет-реальність).
54. Михайло Драгоманов і його фольклористична діяльність.
55. Фольклористична діяльність Михайла Грушевського.
56. Іван Франко – дослідник та теоретик українського фольклору.
57. Олександр Потебня як дослідник українського фольклору.
59. Українська народна казка крізь призму наукових досліджень Лідії Дунаєвської.
60. Дохристиянські вірування українського народу в інтерпретації Митрополита Іларіона.
62. Збирацька спадщина Насті Присяжнюк.
64. Жанри магії й міфології у творчості Григорія Квітки-Основ'яненка.
65. Міфологічні мотиви у творчості Тараса Шевченка.
67. Прадавній пласт народного світогляду у повісті Михайла Коцюбинського «Тіні забутих предків».
68. Елементи слов'янської міфології у драматургії Лесі Українки.
73. Елементи родинної обрядовості в драматургії Івана Котляревського.
74. Елементи родинної обрядовості в драматургії Григорія Квітки-Основ'яненка.
79. Мотиви казок у творчості Лесі Українки.
80. Переробки народних казок у творчості Івана Франка.
81. Елементи казкових сюжетів у творчості Всеволода Нестайка.
82. Народні апокрифічні легенди у творчості Григорія Сковороди.
84. Паремії в назвах художніх творів.

На індивідуальну роботу студентам **заочної** форми навчання видається контрольна робота. Вимоги до її виконання, методичні вказівки і варіанти встановлюються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний студент отримує на кафедрі у період настановної сесії.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій (інформаційно-комунікаційних, проблемних, інтерактивних, контекстного навчання, перевернутого навчання тощо); форм і методів, зокрема лекції (з використанням активних методів навчання, візуалізації), практичні заняття, самостійна робота (підготовка до лекційних та практичних занять та виконання індивідуальних завдань) і мають за мету – оволодіння студентами спеціальною термінологією і набуття ними практичних навичок щодо аналізу фольклорних творів різних жанрів.

7. Методи контролю

Поточний контроль може здійснюватися під час лекційних і практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю, як усне опитування, письмове опитування (самостійні та контрольні роботи); презентація індивідуальних робіт; тестовий контроль.

8. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється шляхом усного / письмового опитуванням, тестування в MOODLE (до кожної лекції). Водночас оцінюється рівень практичних умінь шляхом виконання різноманітних аудиторних та домашніх завдань. Якщо студент отримав негативну оцінку з якогось виду роботи, то він повинен ліквідувати заборгованість в установленому порядку.

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною **чотирибальною** шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності. Підсумковий контроль проводиться у формі **заліку**. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих студентом **позитивно**, з урахуванням коефіцієнтів вагомості і розраховується в автоматизованому режимі за відповідною програмою. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт. Залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Студенти мають можливість отримати знання з окремих тем курсу шляхом неформальної освіти і звернутися із заявою про перезарахування результатів неформальної освіти згідно з Положенням про порядок визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-poryadok-vyznannya-ta-perezarahuvannya-rezultativ-navchannya.pdf>; п. 4 Визнання і зарахування результатів навчання, набутих особою).

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися правил академічної доброчесності (див. Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті, <https://cutt.ly/QMZTV0B>).

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнювальні висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві похибки .
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть бути окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три несуттєві помилки .
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу,

	допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Водночас набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання, і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускає помилки у визначенні понять, перекручує їхній зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

9. Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота				Самостійна робота	Підсумковий контроль
Усне опитування	Тестовий контроль			Індивідуальне домашнє завдання	Іспит
0,2	0,2			0,2	0,4

Тематичний тест для кожного студента складається із тридцяти тестових завдань (кількість варіантів відповіді у кожному тесті – п'ять). Студент проходить тестування в он-лайн режимі в модульному середовищі для навчання MOODLE. При отриманні негативної оцінки тест слід перескласти до терміну наступного контролю.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ESTS	Бали	Вітчизняна шкала	
A	4,75–5,00	5	ВІДМІННО – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків
B	4,25–4,74	4	ДОБРЕ – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	ДОБРЕ – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	ЗАДОВІЛЬНО – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	ЗАДОВІЛЬНО – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	НЕЗАДОВІЛЬНО – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

10. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗДОБУТИХ СТУДЕНТАМИ ЗНАНЬ

1. Фактори впливу на розвиток фольклору та його етнічні особливості.
2. Фольклор та фольклористика. Визначення термінів та їх розмежування.
3. Усна народна творчість і професійна художня література, їх спільні та відмінні риси.
4. Періодизація фольклору доісторичної епохи. Аналіз періодів.
5. Періодизація фольклору історичної епохи. Аналіз періодів.
6. Школи і напрями фольклористики. Основні фольклористичні теорії.
7. Міфологічна школа фольклористики, розвиток її ідей в Україні. Основні представники та їх діяльність.
8. Міграційна школа, її представники в українській фольклористиці.
9. Історична школа фольклористики, її розвиток в українській науці.
10. Сучасний стан розвитку української фольклористики. Проблеми та перспективи розвитку.
11. Дохристиянські вірування давніх слов'ян, їх основні культи.
12. Християнство і його вплив на розвиток народної словесності.
13. Класифікація жанрів української народної словесності.
14. Магія як найдавніший пласт народної творчості та її форми. Жанри магії і їх словесний супровід.
15. Давня праслов'янська міфологія. Класифікація міфів, їх аналіз.
16. Дослідження жанрів магії та міфології, їх зв'язок з художньою літературою.
17. Календарно-обрядова творчість, її ритуально-міфологічна основа та жанрова структура.
18. Ритуально-міфологічна основа зимового циклу календарної обрядовості. Жанри зимового циклу календарно-обрядової творчості.
19. Колядки. Класифікація та аналіз тематичних груп. Поетика жанру.
20. Щедрівки. Жанрово-стильові особливості, зв'язок з іншими жанрами календарно-обрядової творчості.
21. Ритуально-міфологічна основа весняного циклу календарної обрядовості. Аналіз жанрів.
22. Веснянки. Поетика жанру.
23. Гаївки. Особливості їх виконання, поетика. Зв'язок з іншими жанрами календарної обрядовості.
24. Ритуально-міфологічна основа літнього циклу календарної обрядовості. Жанри літнього циклу календарно-обрядової творчості.
25. Аналіз русальних пісень. Їх зв'язок з обрядами Русалій.
26. Купальські та собіткові пісні. Зв'язок з міфологією та обрядами. Образно-архетипна структура.
27. Петрівчані пісні. Їх місце в системі жанрів календарної обрядовості та народної лірики в цілому.
28. Ритуально-міфологічна основа осіннього циклу календарної обрядовості. Жанри осіннього циклу календарно-обрядової творчості.
29. Аналіз жнивварських пісень. Їх класифікація, тематичні групи.
30. Драматизовані календарно-обрядові дійства. Форми функціонування молодіжних громад.
31. Зв'язок жанрів календарно-обрядової творчості з художньою літературою та їх дослідження.
32. Родинно-обрядова творчість як різновид народної драми.
33. Весільна обрядовість, її виникнення та становлення.
34. Весілля як драма. Його основні етапи та народнопісенний супровід.
35. Народна обрядовість, пов'язана з народженням дитини.
36. Похоронна обрядовість. Голосіння та їх жанрові різновиди.
37. Обряди, пов'язані з будівництвом дому та новосіллям.
38. Зв'язок жанрів родинно-обрядової творчості з художньою літературою та їх дослідження.
39. Український героїчний епос, його національна специфіка.
40. Билини. Походження жанру, цикли билинного епосу.

41. Думи. Історія походження жанру, поетика. Класифікація дум.
42. Думи про героїчну боротьбу українського народу проти турецько-татарських загарбників. Аналіз основних сюжетів.
43. Думи про героїчну боротьбу українського народу проти шляхетсько-польського поневолення.
44. Суспільно-побутові думи.
45. Відомі українські кобзарі, їх роль у формуванні національної свідомості народу.
46. Історичні пісні, їх поетика та жанрово-стильові ознаки. Класифікація історичних пісень.
47. Пісні-хроніки, їх зв'язок з іншими жанрами героїчного епосу.
48. Дослідження жанрів героїчного епосу, їх зв'язок з художньою літературою.
49. Українські народні балади, їх поетика і тематично-стильові особливості.
50. Класифікація українських балад. Тематичний аналіз основних баладних сюжетів.
51. Дослідження жанру народної балади та його зв'язок з художньою літературою.
52. Ліричні пісні. Поетика жанру та жанрові різновиди.
53. Родинно-побутові пісні. Основні теми та мотиви, аналіз художньо-поетичних засобів.
54. Суспільно-побутові пісні. Їх жанрові різновиди.
55. Козацькі пісні. Походження та розвиток жанру. Символіка у козацьких піснях.
56. Чумацькі пісні. Аналіз основних тем та мотивів, поетика.
57. Солдатські та рекрутські, жовнірські пісні. Їх історичне підґрунтя. Аналіз тематичних груп та зв'язок з іншими жанрами.
58. Кріпацькі, бурлацькі та наймитські пісні.
59. Заробітчанські та робітничі пісні.
60. Емігрантські та тюремно-таборові пісні. Історичні передумови виникнення. Зв'язок з іншими жанрами.
61. Танкові пісні. Їх жанрові різновиди.
62. Пісні літературного походження. Спільні та відмінні риси з власне народною лірикою.
63. Романси, їх художньо-тематичні особливості.
64. Зв'язок жанрів пісенної лірики з художньою літературою.
65. Збирання та дослідження ліричних пісень.
66. Казкова проза. Художньо-стильові особливості казкового епосу.
67. Культово-анімістичні (міфологічні) казки. Звірний епос.
68. Казки про тварин. Їх тематичні групи.
69. Байки, їх жанрова специфіка.
70. Кумулятивні казки. Їх різновиди та поетика.
71. Чарівні (героїчні) казки. Сюжетно-композиційні особливості, міфологічна основа.
72. Соціально-побутові казки.
73. Анекдоти та небилиці. Прийоми комізму в казковій прозі.
74. Притчі, їх тематика та композиційні особливості.
75. Зв'язок народної казкової прози з художньою літературою, збирання та дослідження казкового епосу.
76. Історична проза. Її жанрова структура.
77. Легенда як жанр народної словесності, її художня природа.
78. Класифікація та аналіз тематичних груп легенд.
79. Перекази, їх класифікація, аналіз основних тематичних груп.
80. Народні оповідання, їх жанрова специфіка.
81. Бувальщини. Народна демонологія.
82. Поетика жанрів неказкової прози, їх зв'язок з художньою літературою та дослідження.
83. Пареміографія. Художня природа, жанрові різновиди та класифікація народних паремій.
84. Поетика малих жанрів фольклору, їх історичний розвиток, зв'язок з писемною літературою та дослідження.
85. Загадки. Їх класифікація та поетика.
86. Дитячий фольклор, його специфіка та жанрова структура.

87. Колискові пісні, їх тематика та поетика.
88. Забавлянки. Жанри, які перейшли в дитячий фольклор із загальної народної творчості.
89. Жанри, що виникли в дитячому середовищі. Дитяча пареміографія.
90. Зв'язок дитячого фольклору з художньою літературою та його дослідження.

11. Тематика реферативних повідомлень за результатами самостійної роботи

1. Звичаї – скарб українського народу.
2. Усна народна творчість та художня література.
3. Основні періоди українського фольклору.
4. Найдавніші народні уявлення та вірування.
5. Магія як найдавніший пласт народної творчості.
6. Давньослов'янські міфи: тематика, цикли, жанри.
7. Українські символи та священні знаки.
8. Релігійна культура українців.
9. Календарно-обрядова народна творчість – система обрядів та ритуалів магічного значення.
10. Староукраїнські звичаї, пов'язані з підготовкою до Різдва й Нового року.
11. Зимові свята, що передують Різдву та Новому рокові.
12. Цикл зимових різдвяно-новорічних свят та Водохреща.
13. Свята вечерея.
14. Міфологічна та християнська основа коляди.
15. Розвиток жанру колядки в українському фольклорі.
16. Щедрівки як жанр календарно-обрядової лірики зимового циклу.
17. Українська вертепна драма.
18. Міфологічна основа весняного циклу календарно-обрядової лірики.
19. Народна символіка та поетика українських веснянок.
20. Жанрова різноманітність весняного циклу календарно-обрядової творчості.
21. Цикл народних весняних свят.
22. Великдень – головне свято весняного циклу.
23. Система обрядово-поетичних дійств літнього циклу народної творчості.
24. Свята літнього циклу та обряди, пов'язані з ними.
25. Зелені свята в Україні.
26. Своєрідність обрядів та пісень свята Івана Купала.
27. Тісний зв'язок з природою текстів літнього циклу обрядової творчості.
28. Міфологічна основа осіннього циклу календарно-обрядової творчості українців.
29. Жанрові особливості осіннього циклу календарно-обрядової творчості.
30. Осінні свята та традиції українців.
31. Зв'язок жанрів календарно-обрядової творчості з художньою літературою.

12. ЛІТЕРАТУРА

12.1 ОСНОВНА

1. Булашев Г. Український народ у своїх легендах. Релігійних поглядах та віруваннях: Космогонічні українські народні погляди та вірування / Вступна стаття В. Шевчука. Київ : Довіра, 1993. 414 с.
2. Віннічук А. П. Усна народна творчість : Навчальний посібник. Вінниця : ТОВ «Твори», 2020. 304 с.
3. Дмитренко М. Українська фольклористика: історія, теорія, практика. Київ : Ред. часопису «Народознавство», 2001. 576 с.
4. Дунаєвська С. Українська народна казка. Київ, 1987. 127 с.
5. Лановик М. Б., Лановик З. Б. Українська усна народна творчість. К. : Знання-Прес, 2006. 591 с.
6. Руснак І. Український фольклор: Навчальний посібник. Київ : Академія, 2010. 300 с.

7. Український фольклор у теоретичному висвітленні: підручник / С. Росовецький; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. К. : Київ. ун-т, 2008. 623 с.

8. Усна народна творчість: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл / С. О. Філоненко; Міністерство освіти і науки України, Бердянський державний педагогічний університет, Ін-т філології. К. : Центр учбової літератури, 2008. 141 с.

12.2. ДОДАТКОВА

1. Балада // Українська фольклористика. Словник-довідник / Укладання і загальна редакція Михайла Чернопиского. Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. С. 24–25.

2. Балада. Кохання та дошлюбні взаємини / Вступ. ст. Дей О.І. Київ : Наукова думка, 1987. 472 с.

3. Балади. Родинно-побутові стосунки / Вступ. ст. Дей О.І. Київ : Наукова думка, 1988. 524 с.

4. Балуюк В. Обряди й ініціації українців та давніх слов'ян. Львів; Нью-Йорк, 1998. 216 с.

5. Бондарук О. Слов'янська міфологія. Загадки прадавніх вірувань слов'янських народів // Міфи народів світу. Львів : Просвіта, 1997. С. 265–326.

6. Весільні пісні. / За редакцією Зубкової С., Дея О. та ін. Київ : Дніпро, 1988. 475 с.

7. Віннічук А. Український фольклор : Навчальний посібник. Вінниця : ТОВ «Твори». 2018. 144 с.

8. Войтович В. Українська міфологія. Київ, 2002. 468 с.

9. Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис у 2-х томах. Київ : Оберіг, 1991. Т. 1. 450 с., Т. 2. 445 с.

10. Гнатюк В. Нарис української міфології. Львів, 2000. 263 с.

11. Гоменюк Дмитро. Фольклористичні та літературознавчі праці. Донецьк : ДонНУ, 2003. Т. 1. 544 с.

12. Давидюк В. Українська міфологічна легенда. Львів : Світ, 1992. 176 с.

13. Дитячий фольклор / Українська фольклористика. Словник-довідник / Укладання і загальна редакція Михайла Чернопиского. Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. С. 80–81.

14. Дитячий фольклор. Коліскові пісні та забавлянки. Київ, 1984. 472 с.

15. Думи : історико-героїчний цикл: Збірник / Вступ. ст. М. Стельмаха. Київ, 1982. 159 с.

16. З живого джерела. Українські казки в записах, переказах та публікаціях українських письменників / Упорядник, літературна обробка, вступна стаття та примітки Л. Дунаєвської. Київ, 1990. 512 с.

17. З перлин народної творчості : Навчальний посібник : Хрестоматія з української народної поетичної творчості / Упор. та вступна стаття А.П. Віннічук. Вінниця : ТОВ «Твори», 2019. 124 с.

18. Закувала зозуленька. Антологія української поетичної творчості. Київ, 1998. С. 8–20.

19. Калинова сопілка. Антологія української народної прозової творчості. Київ, 1998. 615 с.

20. Колесса Ф. Фольклористичні праці. Київ : Наукова думка, 1970. 415 с.

21. Кононенко В. Шляхами народних приповідок. Київ, 1994. 208 с.

22. Легенди та перекази / Упорядкування та примітки А. Іоаніді; Вступна стаття О. Дея. Київ : Наукова думка, 1985. 400 с.

23. Лозинський Й. Українське весілля / Упоряд. Кирчів Р. Київ : Наук. думка, 1992. 174 с.

24. Митрополит Іларіон. Дохристиянські вірування українського народу. Київ, 1992. 424 с.

25. Народ скаже – як зав'яже. Українські народні прислів'я, приказки, загадки / Вступна стаття Шумади Н. Київ, 1981. 230 с.

26. Народні загадки / Упоряд. М. Дмитренко. Київ : Видавець Микола Дмитренко, 2003. 128 с. (Серія «Народна творчість». Кн.4).
27. Народні оповідання / Вступна стаття Мишанича С. Київ: 1986. 336 с.
28. Нудьга Г. Українська балада. Київ, 1990. 258 с.
29. О. Ю. Бріцина. Фольклор // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К. : Наукова думка, 2013. Т. 10 : Т. Я. С. 310. — 784 с.
30. Пазяк М. Українські прислів'я та приказки. Проблеми пареміології та пареміографії. Київ : Наукова думка, 1984. 204 с.
31. Прислів'я та приказки. Людина. Родинне життя / Вступна стаття Пазяка М. Київ, 1990. 528 с.
32. Прислів'я та приказки. Природа. Господарська діяльність людини / Вступна стаття Пазяка М. Київ, 1989. 480 с.
33. Сокіл В. Народні легенди та перекази українців Карпат. Київ : Наукова думка, 1995. 158 с.
34. Українські народні пісні та думи. Київ, 1992. 96 с.
35. Українські символи / За ред. М. Дмитренка. Київ, 1994. 140 с.

12.3. ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=601>
2. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k0894&T=r1&st=0&L=1
3. Електронний посібник. Доступ до ресурсу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-106.html>